

I - RESSENYES

MARTIN ORTEGA, Aurora. **Ullastret. Guía de las excavaciones y su Museo.** Diputación Provincial de Girona, 1977, 59 pp. con 31 figuras i XXXII láminas.

La Guia d'Ullastret ha arribat ja a la quarta edició, i això sol demostraria l'interès que sent molta gent pel nostre passat, i d'una manera particular per Ullastret, un dels més importants poblat de Catalunya abans de la nostra era. Ho és no només per les seves qualitats intrínseques, sinó també pel treball continuat que, any darrera any, amb el patrocini de l'Excma. Diputació de Girona, hi realitza el Servei Tècnic d'Investigacions Arqueològiques junt amb d'altres institucions científiques.

Sabem avui que Ullastret fou un **oppidum** o poblat fortificat, situat en el Puig de Sant Andreu, habitat segurament des del segle VI fins a començaments del II a. C., i que coneugué un màxim de vitalitat a finals del V i primer quart del IV, període en el qual són molt abundants els intercanvis comercials amb els pobles del Mediterrani, especialment les importacions de ceràmica grega. La muralla de l'**oppidum**, amb torres rodones i quadrangulars, és un impressionant monument arquitectònic. Tota la seva força es fa sentir al visitant quan arriba al lloc, i molt especialment a la porta d'entrada.

L'Illa d'En Reixach, jaciment al peu del Puig de Sant Andreu, ha justificat el seu nom en quedar aïllat per les aigües que el 1959 i 1977 han inundat l'antic estany d'Ullastret, dessecat i convertit en conreus en època moderna, i han fet reviure el paisatge i les condicions en què visqueren els habitants del poblat d'Ullastret, amb un estany al peu del Puig de Sant Andreu. L'Illa és el lloc que interessa més avui dia des del punt de vista científic, ja que els seus nivells inferiors, on tota la ceràmica és a mà, podrien ajudar a conèixer l'etapa de transició entre l'Edat del Bronze Final i la del Ferro.

Ullastret és un dels pocs jaciments que reuneixen les condicions òptimes per a ésser visitat, i en qualsevol època de l'any la visita es converteix en un plaer per a la imaginació i els sentits. Però, per tal que sigui ben profitosa, calia oferir al visitant una guia que expliqués les principals característiques del lloc. El doctor Oliva Prat, que dedicà gran part de la seva vida a l'estudi i excavació d'Ullastret en redactà tres edicions, les quals s'havien exhaurit, i ara Aurora Martín, actual cap del Servei i Directora del Museu Monogràfic d'Ullastret, l'ha redactada de nou, cosa que ha permès d'afegir-hi referències a les últimes campanyes d'excavacions, que ella mateixa ha dirigit, i a les troballes més recents. Ha reflectit també la nova ordenació del Museu Monogràfic, que hi és descrit vitrina per vitrina.

Notícia de bibliografia de les comarques gironines

L'autora ha tingut present en tot moment que el llibre va dirigit al públic que visita el jaciment, i l'ha concebut d'una manera racional i clara, i l'ha estructurat en una descripció prèvia del lloc i dels treballs que s'hi han realitzat, seguida de l'explicació del jaciment en diversos apartats, acompanyant al mateix temps el visitant des de la porta d'entrada fins a l'Acropolis, seguint la via principal, per acabar finalment amb una referència a l'Illa d'En Reixach i amb la visita al Museo Monogràfic.

El resultat és que la Guia no és només útil al profà en temes arqueològics, sinó també a l'afecionat i estudiós, que hi troba una síntesi clara del que fou el poblat, síntesi més que necessària pel fet d'ésser tan abundant la bibliografia arqueològica sobre el jaciment, que també és recollida en aquesta Guia.

N. Soler

JORDA i GÜELL, Ricard, **La Guerra Gran vista des d'Olot (1793-1795)**, Episodis de la Història, núm. 199, Rafael Dalmau, editor, Barcelona, 1975.

L'interès del llibre que passem a comentar ve donat tant per la temàtica i importància dels fets que explica, com per endinsar-se a esbrinar en un període malauradament oblidat. Ultra les aportacions de Miquel dels Sants Oliver, Enric Moreu i Ossorio i Gallardo (1) —amb treballs importants però necessitats d'una revisió i un replantament a fons— ens trobem que manquen estudis dedicats a aprofundir en els aspectes econòmics, demogràfics, ideològics, etc., dels anys 1793-1795.

El llibre d'en Jordà aconsegueix perfectament la tasca de donar una visió general del període —centrada sobretot en l'aspecte bèl·lic— pel que fa a la ciutat d'Olot i entorns. Així ressalta els daltabaixos de la guerra i el nombrós alistament de voluntaris, encara que es mostra partidari d'efectuar una seriosa revisió de la idea —pru estesa per cert— de l'entusiasme amb què la gent es lliurà a la lluita contra els francesos. Tanmateix, hom copsa certes reticències en alguns repartiments de talles per a mantenir el Sometent, *ahora que sembla factible que a l'enrolament de voluntaris hi ajudés «la baixa de jornals que portem enregistrat d'entre el 1780 i el 1790, en què passaren els de manobre i jornalero de 0 sous a 7 sous, 6 diners, una baixa de l'ordre del 16,217 per cent».*

[1] Acaba de sortir una reedició d'un llibre que ha esdevingut un clàssic per a conèixer aquest període. Es tracta de la *Historia del pensamiento político catalán durante la guerra de España con la República Francesa (1793-1795)*, d'Ossorio y Gallardo. Ed. Grijalbo. Barcelona, 1977.

A aquesta baixa dels salaris cal afegir-hi l'augment de preu dels productes alimentaris, la qual cosa faria més atractiva la soldada oferta als qui s'allistessin com a voluntaris.

Un aspecte prou conegut d'aquest període ho constitueixen les afalagadores proclames adreçades als catalans —i en ocasions en català— pels generals Ricardos i Dugommier. L'intent de guanyar-se la simpatia dels catalans per part dels francesos tot afalagant-los en el record de les gestes heroiques aconseguides pels seus avantpassats fou en va. Caldria insistir en l'estudi dels factors que influeixen a la presa de posició antifrancesa per part dels catalans.

Els efectes de la guerra es sentirem amb més cruïda en l'aspecte econòmic i demogràfic. Al gran increment produït en el preu dels productes bàsics, cal afegir el tancament de fàbriques i la fugida cap a zones allunyades de la lluita de famílies benestants. Per acabar, cal insistir en la pèrdua de població que sofriren les comarques gironines —sobretot les més apropiades a la lluita— per la incidència dels factors bèl·lics i epidèmics damunt la població.

Ramon Alberch i Fugueras

XIV CONGRESO NACIONAL DE ARQUEOLOGIA, Vitoria, 1975 (Zaragoza, 1977).

Fa ben poc han sortit publicades les actes del «XIV Congreso Nacional de Arqueología», que va celebrar-se a Vitòria el mes d'octubre de 1975.

De l'enorme volum, divers i poc manejable, ens interessen particularment uns quants treballs que d'alguna manera tenen relació amb la nostra terra.

Darrerament, i en especial des de la publicació, l'any passat, d'un llibre monogràfic, informatiu i molt útil, dedicat al paleolític a les comarques de Girona (Girona, 1976), les abundoses estacions i les múltiples troballes disperses, fetes aquests últims anys, han arribat al coneixement del gran públic, han esdevingut «populars». Dos dels puntals bàsics d'aquesta obra foren en Josep Canal i en Narcís Soler.

El primer presentà a Vitòria un tema, en aquells moments polèmic (1), com podia ésser la identificació de nombroses estacions amb paleolític inferior a diverses comarques gironines (Empordà, Gironès, Selva, Garrotxa), desconegudes o inèdites fins aquell moment. Un fet plenament acceptat i ben conegut avui, va alçar, quan es llegí la comunicació, un cert rebombori i no poques arrufades de nas d'alguna patum.

[1] J. CANAL ROQUET: *Identificación del Paleolítico Inferior en las comarcas de Gerona*, pp. 81-96.

En Soler, per la seva banda, dedicà la comunicació (2) a exposar i resumir la campanya de 1975 duta a terme a la cova de l'Arbreda de Serinyà. Va fer una llarga i completa introducció a la complexitat del jaciment, tan important per a conèixer bé la Prehistòria del Principat, i en comentà la cronologia relativa.

La necròpolis de Peralada, descoberta casualment a les darreries del segle passat i estudiada d'una manera irregular, fou l'objecte de la comunicació de l'Enriqueta Pons i M.^a del Vilar Vila (3).

Presenten, primerament, les diverses posicions defensandes per tots aquells autors que s'han preocupat del tema, i fan menció especial a la cronologia i el món cultural on s'havia de situar. Després analitzen el material ceràmic, les sivelles de cinturó, tan interessants, les fíbules i les armes, que es conserven al Museu del Castell, i ho confronten tot amb les darreres troballes fetes al sud de França i a casa nostra. Això ha permès de situar la necròpolis de Peralada, que sovint recorda **Grand Bassin I** i **Grand Bassin II**, de finals del segle VII fins ben entrat el segle V a.C.

De 1971 a 1973, aproximadament, s'efectuà la construcció del sector d'autopista entre Girona i Figueres. La magnitud dels treballs i la gegantina quantitat de terra moguda facilità el descobriment d'algunes estacions arqueològiques, quasi totes de proporcions modestes, i que d'una altra manera tal vegada mai no haurien estat trobades. M.ª Aurora Martín, directora del «Servei d'Investigacions Arqueològiques de la Diputació» enumerà, en la seva comunicació (4), cada un dels jaciments (la Creu de Fellines, Saus, la Qüestió d'en Solà d'Ermedàs, Creixell i Vilafant) els quals es limitaven a ésser o pobres basaments de cabana o camps de sitges, quasi sempre sense restes de construccions, i n'estudià el material ceràmic, sempre molt ric. Cronològicament aquestes troballes se situen des de mitjan segle V fins a finals del segle II o inicis del I a.C., i hi destaquen especialment les ceràmiques grises empuritanes, ben estudiades.

Quatre comunicacions feren referència directa al nostre gran jaciment arqueològic: Empúries.

Mrs. Alma Prescott, canadenca, estudià unes quantes inscripcions gregues sobre plom i sobre ceràmica, en donà una nova lectura i presentà alhora uns nous grafits inèdits (5).

La pintura mural romana trobada a Empúries és de gran interès i pràcticament desconeguda. Javier Nieto (6) dedicà la seva ponència a sistematitzar els diferents esquemes compositius que ofereix la pintura empuritana, que reduïa a cinc tipus, tots ells representants més o menys a les Cases Romanes núms. 1 i 2 de la ciutat romana.

Per altra banda, i tenint en compte on es troba la major part de la pintura i per a situar-la cronològicament, mancat de bones estratigrafies, cercà mitjançant mètodes indirectes i molt vàlids, el moment de construcció de cada una de les habitacions, les possibles refaccions i la fi de cada cambra i de la casa, amb la qual cosa aconsegueix donar per a la pintura un termini **post quem** i un altre **ante quem**, que pensem que són de molta utilitat.

J. M.ª Nolla reuneix tots els «tituli picti» (7) (inscripcions pintades amb referència al contingut, transportista, procedència, etcètera, d'una àmfora), i n'estudia el recipient, i A. López comentà uns vasaets de parets fines (8) i en precisà, gràcies a una anàlisi molt acurada, la datació inicial i final.

Finalment cal remarcar l'estudi d'uns penjolls procedents de la cova de les Encantades de Martís (Esponellà) dintre d'un treball més general dedicat a un tipus especial de peces d'ornament calcolítiques a Catalunya (9).

Josep M.ª Nolla Brufau

COROMINES, Josep M., MARQUES, Jaume. «**Catálogo monumental de la provincia de Gerona**». Vol. IV «Besalú». Diputació de Girona, 1976.

Besalú i la seva comarca han trobat dos excel·lents estudiosos que s'han emprès l'enorme tasca de donar-nos una obra que abraça tots els aspectes que en constitueixen la fescmia geogràfica i històrica, la seva situació d'ara i el seu llast de passat.

L'obra duu la data del 1976 i forma part del catàleg monumental de la provincia de Girona.

Els autors, Josep M.ª Corominas Planellas i Jaume Marquès Casanovas, sense negligir els

(2) N. SOLER MASFERRER: **Nuevas excavaciones en Serinyà (Gerona)**, pp. 123-130.

(3) ENRIQUETA PONS i MARIA DEL VILAR VILA: **Nuevos aportes al estudio de la necròpolis de Peralada**, pp. 681-694.

(4) MARIA AURORA MARTIN ORTEGA: **Excavaciones de salvamento en el tramo de autopista Gerona-Figueras**, pp. 1.113-1.128.

(5) A. E. PRESCOTT PIERA: **Unas nuevas lecturas e interpretaciones de inscripciones empuritanas**, pàgines 827-832.

(6) JAVIER NIETO PRIETO: **Los esquemas compositiuos de la pintura mural romana de Ampurias**, pàgines 851-868.

(7) J. M.ª NOLLA: **Los «Tituli picti» de Ampurias**, pp. 877-888.

(8) ALBERTO LOPEZ MULLOR: **Cronologia de unas tazas de paredes finas de Ampurias**, pp. 943-956.

(9) MARIA A. PETIT MENDIZABAL: **Objetos de acòrno de lignito en el Calcolítico Catalán**, pp. 325-332.

treballs d'altres, se'n serveixen, els citen i els milloren per la major envergadura que donen a tots els punts que ha calgut tocar. Així, l'obra obté aquella plenitud que, sempre subjecta a noves troballes, pot desitjar-se ara com ara. És com enciclopèdia de totes aquestes contrades on tots els temes en llur grandesa i en llur humilitat, coneguts en general o privatius d'un nombre reduït, han merescut favorable acolliment.

L'amplitud de temps i de temes en fan una obra sense parió, i serà per ara i tant la millor font d'informació per als qui s'hi interessin per necessitat o pel plaer de fer com una excursió ideal a Besalú, a tot el Besalú d'ara i de tots els segles així com als indrets evocadors dels seus voltants.

Sovint el text és decorat de bells dibuixos a la ploma que l'illustren deliciosament. El llibre, imprès en paper setinat, ultra les moltes il·lustracions susdites, compta encara amb dues-centes trenta-dues d'indole diversa, que presenten major interès i no pas poc encant a aquest volum, que esdevé una singular aportació a la col·lecció editada per la diputació gironina, que així patrocina l'estudi de les seves contrades i de la seva història.

La paraula catàleg no ens ha de fer pensar en una enumeració. Ací el catàleg val tant com recopilació de tot el que se sap i es pot dir sobre cada aspecte. Hom hi té molt a aprendre, hom hi té molt a delectar-se.

Cal felicitar els autors i els protectors de tan bella obra, de fet única per ara, sense menysprear d'altres treballs certament estimables.

Nolasc Rebull

2 - NOTES BREUS

DALMAU i CASANOVAS, Jaume: **Estudi sobre el nom de Vall-llobrega**. Girona, Colla Excursionista Cassanenca, 1975. 1 full.

Breu estudi sobre el topònim Vall-llobrega, poble del Baix Empordà, citat «Valle Lubrica» en documents antics. L'autor revisa l'opinió del diccionari Alcover-Moll, la de Moreu-Rey i la de Joan Coromines, i proposa una solució diferent a la d'aquests estudiosos de la toponímia. Vall-llobrega, segons Dalmau, vol dir «Vall-roja» o «Vall de terra roja», car pensa que la versió medieval «Vallis Lubrica» representa l'enllaç entre un prístim i antiquíssim «Vallis Rubrica» i el nom actual.

ROVIRA i VIRGILI, Antoni: **Els darrers dies de la Catalunya republicana**. Barcelona, Curial, 1976. 193 pàgines.

Crònica personal sobre la retirada cap a França, escrita per primera vegada l'any 1939 i publicada a Buenos Aires el 1940. Bona part del llibre és centrada a les terres gironines (Girona, Olot, Cantallops, Agullana, etc.) i per aquesta raó hi són nombroses les referències sobre personatges gironins ben significatius en aquells moments.

Testimoni directe dels fets que recorda, Rovira i Virgili no pretén donar-nos una visió general de l'èxode, que conegué altres moments i situacions dramàtiques, sinó senzillament presentar-nos un conjunt de detalls i d'anècdotes que ajuda a conèixer una part, si més no, de la tragèdia dels polítics vençuts, que no foren evidentment els únics derrotats.

J. C. R.

3 - BIBLIOGRAFIA GIRONINA RECENT

MINISTERIO DE AGRICULTURA. Instituto Nacional de denominaciones de origen: **Catastro vitícola y vinícola. Denominación de origen Ampurdán Costa Brava**. Año 1976. Madrid, 1976. p. 101.

MINISTERIO DE AGRICULTURA. Instituto de denominaciones de origen: **Catastro vitícola y vinícola**. 17. Girona. Año 1976. Madrid, 1976. p. 139.

ANGLADA, M.ª ANGELS; BOIX, JORDI; BRUGUERA, RAFAEL; CAIXAS, JORDI; TORNER LOURDES; VICENS, M.ª TERESA; YMBERT, M.ª ROSA: **Notes per a una bibliografia catalana de l'Alt Empordà**. Treball de l'àmbit de literatura del Congrés de Cultura Catalana a l'Alt Empordà. Figueres, Gràfiques Pujol, 1977.

BERNILS, JOSEP M.^a: **Cent anys del ferrocarril a Figueres**. Figueres, Arts Gràfiques Trayter, 1977, 128 pp.

CALZADA I OLIVERAS, JOSEP: **Les campanes de la catedral de Girona**. Girona, Diputació Provincial, 1977, 89 pàgines.

GRAU MONTSERRAT, MANUEL: **La Juderia de Besalú (Gerona). Siglos XIII al XV**. Resumen de la tesis presentada para aspirar al grado de Doctor en Filología por... Universidad de Barcelona, 1977, 29 pp.

FAGES DE CLIMENT, C.: **Les bruixes de Llers**. Pòrtic de Ventura Gassol. Olot, Aubert impressor, 1977, 104 pàgines.

FONT PAGES, ANSELMO: **Estudio de las aguas subálveas del río Ter desde Gerona a su desembocadura**. Girona, Colegio Oficial de Farmacéuticos de la provincia de Gerona, 1977, 117 pp.

Homenatge «Mingu» Balmanya. Girona, Agrupació de Futbolistes Veterans, 1977.

HOMS ROURICH, CRISTINA: «Los constructores de la catedral de Gerona. Aportación a su estudio, 1367-1377», a **Cuadernos de Historia Económica de Cataluña**, XVII, Barcelona, septiembre 1977, pàgines 75-146.

- NOGUERA MASSA, ANTONI: **Les marededéus romàniques de les terres gironines**. Barcelona, Artstudi edicions, 1977.
- NOLLA, J. M.^a: «Las ánforas romanas en Ampurias», a **Ampurias**, 36-37, 1974-75 [1977], pp. 147-197.
- PLA, JOSEP: **Prosperitat i rauxa de Catalunya**. Obra completa, vol. 32. Barcelona, Ed. Destino, 1977. Especialment el capítol «La Girona del meu temps i la d'avui. (En la inauguració de la Fontana d'Or)», pàgines 531-588.
- RIERA FIGUERAS, PILAR: «Un mètode per establir llin-dars mínims d'aparició d'una variable aplicat a les àrees d'ensenyament de la regió de Girona», a **Tècniques espacials aplicades a Catalunya**. Departament de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona, 1975, pp. 70-86.
- RIPOLL PERELLO, EDUARD: **Josep Puig i Cadafalch i les excavacions d'Empúries**. Barcelona, Patronat de les excavacions i Museu d'Empúries de les Diputacions de Barcelona i Girona, 1977, 8 pp.
- RIU, MANUEL: **Excavaciones en el poblado medieval de Caulers. Municipio de Caldes de Malavella, provincia de Gerona por... con el estudio de los restos óseos por Josefina Roma**. Excavaciones arqueológicas en España, 88. M.E.C. Comisaría del Patrimonio Artístico, 1975.
- TRILLA ARRUFAT, J. i PALLI BUXO, L.: **Vulnerabilidad a la polución como temática hidrogeológica. Aplicación en una zona de los alrededores de Gerona**. Gerona, Càmara Oficial de Comercio e Industria, 1977, 73 pp., 4 mapas.
- SANMARTI-GRECO, E.: «Nota acerca de una imitación de la sigillata detectada en Emporion», a **Ampurias**, 36-37, 1974-75 [1977], pp. 251-261.
- VILARDELL, JOAN: **La comarca de Banyoles i la divisió territorial de Catalunya**. Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles, 1977.
- XIV Congreso Nacional de Arqueología**. Vitoria 1975. Zaragoza, 1977. Els treballs de tema gironí són citats a la secció de ressenyes d'aquest mateix número.
- XX Assemblée Intercomarcal d'Estudiosos**. Sant Feliu de Guixols, 1976. Girona 1977.

LA INVESTIGACIO HISTORICA SOBRE LES COMARQUES GIRONINES A LA UNIVERSITAT AUTONOMA DE BARCELONA.

Per **Joaquim Nadal i Farreras**

A principis d'octubre de 1969 començava tímidament l'aventura universitària a Girona. Cinc anys més tard, pel juny de 1974 sortia de la Universitat Autònoma de Barcelona la primera generació de llicenciats en Filosofia i Lletres procedent del primer cicle del Col·legi Universitari de Girona. A partir d'aquest moment l'empenta que han experimentat els estudis històrics sobre les comarques gironines fou ben evident. L'estreta correlació entre el número de tesines llegides sobre temes gironins i l'acabament de la llicenciatura per part d'aquells primers alumnes que el 1969 havien cregut en les possibilitats del C.U.G és ben evident. I és per aquest motiu que creiem que pot tenir cabuda en aquestes pàgines d'informació bibliogràfica la relació que ara publiquem. Malgrat que en molts casos es tracta

de treballs inèdits penso que és bo de donar-ne a conèixer la seva existència per tal de proporcionar a tots els investigadors el màxim d'informació sobre l'estat de la qüestió dels temes històrics que vulguin abordar; d'altra banda aquesta és precisament la funció que des del primer moment preteníem donar a la secció «Notes sobre la bibliografia de les comarques gironines».

La relació que publiquem es circumscriu a totes les tesis i tesines de tema gironí defensades a la Universitat Autònoma de Barcelona. Com és lògic caldria prosseguir aquesta tasca amb un buidatge similar de les tesis i tesines llegides a la Universitat Central de Barcelona.

Quan més amunt establim una relació molt directe entre l'existència del Col·legi Universitari de Girona i el número de treballs sobre les nostres comarques preteníem de constatar la real incidència del Col·legi Universitari sobre la realitat de les comarques gironines. En canvi de cap de les maneres no volíem donar a entendre que fins a la creació del Col·legi no hi hagués hagut un conjunt de treballs prou importants sobre les nostres terres. En realitat la creació del C.U.G. hauria representat més aviat la culminació d'una tradició d'estudiosos gironins que es remuntaria com a mínim a les darreries del segle XIX. Sense voler donar a entendre una continuïtat metodològica i d'orientacions he fet ja referència en d'altres llocs i voldria aquí sistematitzar-ho més a l'existència d'una escola històrica gironina que per la seva continuïtat i importància caldria situar a nivell de la història local entre les més destacades del conjunt de l'estat espanyol. Els moments definitoris més importants d'aquesta escola (o si voleu per a ésser més precisos, **escoles successives**) serien:

1. La generació de la **Revista de Gerona**: A redós de la «Revista» sorgiria un conjunt d'estudiosos de gran importància per a les nostres terres. En una molt complexa contradicció permanent entre un cert provincianisme i els lligams almenys d'alguns amb el moviment catalanista i la Renaixença literària un conjunt d'homes desenterrarien amb encert temes i documents que fins aquell moment havien gaudit de molt poca atenció: el segle XVII amb els seus setges, la demografia, les epidèmies, les inundacions, els impressors, la bibliografia, els jueus... i tants d'altres temes importants del nostre passat. Són els Grahit, Botet, Girbal, Chía, Pascual i Prats, etc.

2. La generació dels **jocs florals**: Contra l'esclerotització de la «Revista» però amb una considerable òsmosi entre uns i altres durant tot el primer terç del segle XX nova sava s'afegeix als benemèrits iniciadors de la «Revista». La continuïtat dels historiadors resta assegurada: Francesc Montsalvatge, Josep Pella i Forgas, Joaquim Pla i Cargol, Carles Rahola...

amb totes les seves evidents diferències, i alguns d'ells a cavall entre la simple publicística i la història marquen però una nova fita en el procés important de redescobriments del nostre passat.

3. La generació de la Universitat Autònoma: El difícil moment que representa la Guerra Civil troba uns homes excepcionals que amb una formació recollida principalment en els anys de la Segona República mantindran la torxa de la historiografia gironina en els anys difícils on el perill de l'extermini era perfectament possible. Jaume Vicens Vives, Santiago Sobrequés Vidal i Joan Reglà Campistol asseguren la continuïtat dins de l'adversitat.

4. La generació dels **Anales**. Enllaçada amb l'anterior i amb molts punts de contacte des del 1949 i amb gran continuïtat al llarg de XXIII volums l'Institut d'Estudis Gironins ha acollit un conjunt d'estudiosos que en el conjunt de la historiografia local catalana figuren en un lloc capdavanter. Són Lluís Batlle i Prats, Jaume Marquès, Pelai Negre, Miquel Oliva, etc. Sense solució de continuïtat i col·laborant ja amb aquesta generació dels **Annals** surt finalment una nova generació.

5. La nova generació universitària: Des dels anys 60 la Universitat de Barcelona i des de 1972 la Universitat Autònoma de Barcelona començarien a donar amb més ritme que fins aleshores joves llicenciats en història, els fruits més recents dels quals són precisament aquestes tesines la llista de les quals publiquem avui. No seria just ara de destacar en aquesta generació uns noms i deixar-ne uns altres al tinter. Des de fa uns anys són els historiadors que nodreixen amb admirable continuïtat i dedicació la bibliografia gironina més recent.

6. Cal finalment, perquè no seria just ignorar-ho recordar que en el conjunt d'aquestes generacions el conreu de l'Arqueologia i la Prehistòria tingué un paper destacadíssim. També sense solució de continuïtat podríem ara apuntar els noms de Botet, Alsius, Pericot, Palol, Corómines, Oliva, Esteva, Canal, Martín, Pons, Soler, etc.

Poques comarques podrien presentar un panorama tan dens i complet. I el panorama encara s'ampliaria si tinguéssim en compte la projecció no gironina de molts dels nostres historiadors que han compartit la seva dedicació a temes gironins amb l'estudi d'altres temes diferents i en alguns casos més generals. El Col·legi Universitari de Girona és la culminació d'aquest procés. La seva continuïtat és la garantia de la continuïtat de l'Escola Històrica de Girona. La llista que avui publiquem vol ésser un desmentiment rotund a tots aquells que amb escepticisme dubten encara del sentit i paper del nostre Centre Universitari. La societat haurà de prendre consciència de la importància d'aquest fet i la societat té encara

la greu responsabilitat d'assegurar una sortida professional digne a totes aquestes joves generacions de llicenciats que s'han dedicat amb passió admirable a l'estudi de les nostres terres, i aquestes amb avara gasiveria amb prou feines els hi donen un mal lloc de treball per subsistir.

Algunes institucions han començat a prendre consciència d'aquesta problemàtica i han estimulat la investigació amb la creació de premis importants els quals han anat gairebé sistemàticament a parar a treballs d'origen universitari. Però cal que aquesta preocupació s'oficialitzi, es sistematitzi i es concreti. Cal que les corporacions locals abandonin com en el cas de l'Arqueologia ja ho ha fet la Diputació de Girona la seva total despreocupació per la Cultura i cal per tant que els Ajuntaments i tot tipus de corporacions tinguin cura excepcional, cosa que no passa, dels seus arxius i en que professionalitzin els serveis. Caldria en definitiva que com recomana la ponència d'arxius del Congrés de Cultura Catalana totes les poblacions de més de 10.000 habitants tinguessin preceptivament un arxiver titulat preferiblement llicenciat en Història i que tota mena de corporacions, empreses, particulars, etcètera, es preocupessin per a conservar el nostre patrimoni cultural i documental de tant gran transcendència encara que alguns no li hagin mai dedicat cap atenció.

I. TESIS DOCTORALS:

MOLI FRIGOLA, MONTSERRAT: **La desamortització en la província de Girona, 1835-1854.** Octubre 1975.

NOLLA BRUFAU, J. M.: **La ciudad romana de Gerunda.** Octubre 1977.

PALLACH CAROLA, JOSEP: **Los maestros públicos de Girona y los orígenes de la renovación pedagógica en Catalunya.** Setembre 1974.

SANMARTÍ GRECO, ENRIC: **La cerámica campaniense de Emporium y Rhode.** Juny 1973.

II. TESIS DE LLICENCIATURA:

ALBERCH FUGUERAS, RAMON: **El sistema fiscal napoleònic a Girona: 1809-1814.** Juny 1975.
III Premi Julián de Chia de l'Ajuntament de Girona.
En curs de publicació per l'Institut d'Estudis Gironins.

ARMENGOL CUSTAL, DOLORS: **La agricultura en el Alto Ampurdán a mediados del siglo XIX.** Juny 1977.

BOSCH DORCA, ENRIC LL.: **La contrarrevolució: su desarrollo en el NE. de Catalunya.** Juny 1974.

CALVERONS PAGES, LLUIS: **Estudio del Capbreu de Roses.** Juny 1975.

CANALES GILI, ESTEBAN: **Las Torres de Cartellà. Contribución al estudio de una propiedad señorial de la comarca de La Selva. Siglos XVIII-XIX.** Juny 1973.

CLARA RESPLANDIS, JOSEP: **Elecciones i partits polítics a Girona: 1868-1874.** Setembre 1976.

- CORNELLA ROCA, PERE: **Las elecciones en la ciudad de Girona durante la II República**. Juny 1974.
Obra premiada en el «Certamen Històric-literari organitzat per la casa de cultura de Girona (1974) i publicada amb el títol «Les eleccions de la II República a Girona». Girona 1975, 122 pàgines.
- DOMENECH PUIG, CARME: **Aportación al estudio del yacimiento de Porqueres**, Juny 1975.
- ECHEVERRIA CAMPS, M.ª TERESA: **Evolución industrial de las comarcas gerundenses en los últimos cien años 1874-1974**). Febrer 1975.
Primer premi de premsa «José M.ª Coromina». Obra publicada amb el mateix títol. Barcelona 1976, 193 pàgines.
- ESTEBAN SASTRE, MARINA: **L'Escala: un ejemplo de supervivencia**. Setembre 1974.
- FULCARA TORRUELLA, M.ª DOLORS: **El Modernisme a Girona**. Febrer 1975.
Obra publicada amb el títol **Girona i el Modernisme**. Pròleg de Joaquim Molas. Girona, Institut d'Estudis Gironins, 1976, 210 pàgines.
- JULIA CIVIL, MARIA: **El poblamiento ibérico en el Gironés**. Juny 1975.
- LAX ANGAS, GREGORIO: **Las elecciones del Frente Popular en Girona**. Juny 1974.
- LAZCANO LEON, JESUS M.^a: **Estudio analítico de los registros parroquiales de la villa de Navata. Siglo XVIII**. Setembre 1974.
- LOPEZ MULLER, SANTOS A.: **Estudio preliminar sobre las cerámicas de paredes finas en Empúries**. Juny 1974.
- MARTIN COLLIGA, ARACELI: **Primeras notas sobre el Veraciense en la Catalunya española**. Setembre 1974.
- MARTINEZ RUIZ, M.ª VICENTA: **Población, jurisdicción y propiedad en el obispado de Girona**. Setembre 1975.
Obra publicada amb el mateix títol pel Col·legi Universitari de Girona. Girona 1976, 111 pp.
- MIRO PALOU, MONTSERRAT: **Demografía y economía de Girona a fines del siglo XVIII**. Febrer 1976.
- MORRAL MATEU, EULALIA: **Estudio preliminar sobre algunos ejemplares con marca de la terra sigillata hallada en Empúries**. Juny 1975.
- NIETO PRIEO, FRANCISCO, J.: **La pintura romana en Empúries**. Juny 1973.
- NOLLA BRUFAU, JOSEP M.^a: **Las ánforas romanas en Empúries**. Juny 1973.
- OVIEDO SANCHEZ, ADRIAN: **La Milicia Nacional (Girona, 1820-1823)**. Febrer 1975.
- PETIT MENDIZABAL, M.ª ANGELS: **Los objetos de adorno en los yacimientos eneolíticos de Catalunya orientaf**. Setembre 1974.
- PUIG OLIVER, LLUIS M.^a DE: **El pensament polític de Tomàs Puig**. Juny 1975.
- RIERA BERGA, JOSEP: **Los Capbreus medievales en el archivo diocesano de Girona**. Setembre 1974.
- RIERA FIGUERAS, PILAR: **L'organització territorial dels serveis d'ensenyament a la regió de Girona**. Setembre 1974.
- RODRIGUEZ BURCH, JOSE M.^a: **Estudio del Capbreu de Osor y Susqueda (1342)**. Juny 1975.
- ROMERO DALMAU, ALFONS: **El republicanisme federal empordanès. 1868-1869**. Febrer 1977.
Premi de la «Societat Coral Erato». Figueres. En curs de publicació.
- ROURA GÜILAS, GABRIEL: **L'Evangelí carolingi de la catedral de Girona. Estudi codicològic i paleogràfic**. Setembre 1976.
- SAIZ GARCIA, JACINTO: **El Trienio Liberal. Reflejo en Girona**. Febrer 1975.
- TARRAGO PLANAS, EMILIA: **El bestiario de la portada del monasterio de Santa María de Ripoll**. Juny 1973.
- TRALLERO DE ARRIBA, MANUEL: **Una manufactura tradicional de hierro: la Farga de Grau de Campdevàrol. Una industria moderna de transformación del hierro: los precedentes**. Juny 1975.
Premi «Consolat de Mar» de la Cambra de Comerç i Indústria de Girona.
- TURON PISERRA, JORDI: **Girona 1934: en torno a los hechos de octubre**. Juny 1974.

UNIVERSIDAD
 DE LA
 AUTONOMIA
 DE BARCELONA
 FACULTAD DE
 FILOSOFIA Y
 LETRAS
 DELEGACION
 DE GERONA